

הקמת משרד משאבי המים ותיקון החלטות ממשלה
הצעה להחלטה

מחליטים :

1. הקמת משרד משאבי המים ושינוי בחלוקת התפקידים בין השרים

- א. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(ג) לחוק יסוד : הממשלה, להקים משרד חדש שייקרא "משרד משאבי המים".
- ב. בהתאם לסמכות הממשלה לפי סעיף 31(א) לחוק יסוד : הממשלה למנות את השר זאב אלקין כשר משאבי המים.
- להביא את ההחלטות בסעיף זה לאישור הכנסת בהתאם לסעיפים 31(א) ו-31(ג) לחוק יסוד : הממשלה.

2. העברת שטחי פעולה וסמכויות למשרד משאבי המים

- א. בהתאם לסעיף 31(ד) לחוק יסוד : הממשלה להעביר ממשרד האנרגיה למשרד משאבי המים את שטח הפעולה של משק המים והביו. בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-11(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, על העברת שטח הפעולה כאמור בהחלטה זו למסור הודעה ליושב ראש הכנסת, ולהביא לידיעת הכנסת.
- ב. בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד : הממשלה, להעביר לשר משאבי המים את הסמכויות הנתונות לשר האנרגיה לפי החוקים הבאים :
- (1) חוק המים, תשי"ט-1959 ;
- (2) חוק תאגידי מים וביו, תשס"א-2001 ;
- (3) חוק מדידת מים, תשט"ו-1955 ;
- (4) חוק הפיקוח על קידוחי מים, תשט"ו-1955 ;
- (5) חוק הסדרת הטיפול בחופי הכנרת, התשס"ח-2008.
- בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד : הממשלה להביא את ההחלטה בסעיף (ב) לעיל לאישור הכנסת.
- העברת שטח הפעולה כאמור בסעיף (א) לעיל תכנס לתוקפה במועד שיתקבל אישור הכנסת להעברת הסמכויות האמורות בסעיף קטן (ב).
- ג. בהתאם לסעיפים 6(3) ו-57(1) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן – חוק החברות הממשלתיות), לקבוע כי שר משאבי המים יהיה השר האחראי למקורות אחזקות בע"מ, למקורות המוביל הארצי ונכסים בע"מ

וכן למקורות חברת המים בע"מ, ולחברות הבת שלה, שהן חברות ממשלתיות או חברות בת ממשלתיות.

ד. חקר ימים ואגמים לישראל בע"מ (להלן – חיא"ל)

(1) השרים, כמשמעותם בחוק החברות הממשלתיות, ימנו את אחד הדירקטורים בחיא"ל, לאחר קבלת הצעת השר למשאבי מים ובכפוף להוראות הדין.

(2) אישור השרים, כמשמעותם בחוק החברות הממשלתיות, למינוי ראשון של יו"ר דירקטוריון חיא"ל לאחר החלטה זו, יעשה לאחר שהשרים יתייעצו עם שר משאבי המים.

(3) בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2461 מיום 2 במרץ 2017, לדיוני הוועדה המייעצת בכל עניין הנוגע למעבדה לחקר הכנרת יצורף נציג שר משאבי המים וכן נציג אקדמיה שיוצע על ידי שר משאבי המים.

(4) בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2461 מיום 2 במרץ 2017 ולהחלטת ממשלה מס' 4075 מיום 27 ביולי 2018 להטיל על משרד האנרגיה ומשרד משאבי מים לפעול ככל הנדרש ובכפוף לכל דין, כך שחיא"ל תוכל לספק שירותים בתחום מחקר וניטור הכנסת למשרד משאבי המים, במסגרת היותה זרוע ביצוע של הממשלה ותוך שמירת רציפות הפעילות.

ה. לתקן את החלטת ממשלה מספר 633 מיום 5.11.2006 כך שמקום "משרד התשתיות הלאומיות" יבוא "משרד משאבי המים".

ו. לתקן את החלטת ממשלה מספר 3866 מיום 10.6.2018, והחלטה מספר 4514 מיום 24.2.2019, כך שבכל מקום במקום "שר האנרגיה" ו"משרד האנרגיה", יבוא "שר משאבי המים" ו"משרד משאבי המים", בהתאמה.

ז. לתקן את החלטת ממשלה מספר 4567 מיום 19 במאי 2019, כך שבראש הצוות האמור בסעיף 2 להחלטה יעמוד נציג שר משאבי המים, והצעות הצוות יתייחסו לאחריותו וסמכותו של שר משאבי המים במשק המים. הצעות הצוות יוגשו לממשלה לא יאוחר מהמועד בו תדון הממשלה בהצעת חוק התקציב השנתי.

ח. בתכניות שעניינן מים וביוב הנדונות במועצה הארצית לתכנון ולבניה, בוועדה לתכנון ובניה של תשתיות לאומיות ובוועדה לשמירת הסביבה החופית, בתיאום עם משרד האנרגיה, ימלא את מקום נציג שר האנרגיה נציג שר משאבי המים, אשר ימונה לכך על ידי שר האנרגיה בתיאום עם שר משאבי המים.

3. להקים צוות בראשות נציגי שר משאבי המים ומשרד האנרגיה, ובהשתתפות נציגי משרד ראש הממשלה, אגף התקציבים במשרד האוצר ונציבות שירות המדינה. הצוות יגיש לשר משאבי המים ולשר האנרגיה, בתוך 7 ימים, את המלצותיו ביחס לאופן ביצוע העברת שטח הפעולה והסמכויות כאמור לעיל,

לרבות העברת כח-אדם, נלוות, תקציבים, אמצעים, וכל נושא נוסף שימצא לנכון, וכן המלצות בדבר תיקוני חקיקה ותיקון החלטות ממשלה, ככל שיידרשו. עד למציאת מקור תקציבי לא יוקצו תקנים תוספתיים למשרד משאבי המים.

4. למשרד משאבי המים יועברו רכיבי התקציב מתוך תקציב משרד האנרגיה אשר יוחדו בתקציבו ו/או שמשו אותו לשטח הפעולה ולסמכויות שיועברו, וכן ההתקשרויות וכח-האדם המשמש לכך. כמו כן יועברו כוח האדם והתקציב הדרושים מיחידות המטה במשרד האנרגיה כמתחייב מהעברת שטח הפעולה והסמכויות כאמור, כפי שיסכמו השרים לאחר קבלת המלצות הצוות כאמור בסעיף 3. לרשום את הודעת שר משאבי המים לפיו בכוונתו לפנות לנציב שירות המדינה במטרה לכלול בתקן המוצע למשרד יועץ משפטי עצמאי.

5. עד להשלמת ההיערכות המנהלית לקליטת שטחי הפעולה והסמכויות ולא יאוחר מתום התקופה שתסוכם בין המשרדים, ימשיך משרד האנרגיה לספק את השירותים שניתנו עד כה בשטח הפעולה שיועבר.

דברי הסבר

רקע כללי

עם כינון הממשלה ה-35, מתוכננים שינויים בסמכויות ותפקידי חלק ממושרדי הממשלה וכן הקמתם של מספר משרדי ממשלה חדשים.

סעיף 31 לחוק יסוד: הממשלה קובע כי הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להקים משרדי ממשלה חדשים, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים ולהעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר. בנוסף הסעיף האמור מסמיך את הממשלה להעביר שטחי פעולה ממשרד אחד למשנהו, תוך מתן הודעה לכנסת.

במסגרת זו, מוצע להקים משרד ממשלתי חדש שייקרא "משרד משאבי המים" ולמנות את השר זאב אלקין לשר משאבי המים. כן מוצע להעביר ממשרד האנרגיה למשרד משאבי המים את שטח הפעולה של הטיפול במשאבי המים, לרבות הרשות הלאומית למים ולביוב. כמו כן, מוצע להעביר לשר משאבי המים את הסמכויות שהיו נתונות לשר האנרגיה לפי החוקים המנויים בהצעה, והנוגעים לתחום משאבי המים, וכן את האחריות לחברות הממשלתיות המנויות בה, ולקבוע הסדרים משלימים נוספים הנדרשים בשל הקמת המשרד, הכל כמפורט בהצעה.

כמו כן מוצע לקבוע את ההוראות הנדרשות לביצוע ההערכות המנהלית הנדרשת להקמת המשרד ופעילותו.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

התקנים למשרד משאבי המים יהיו כפי שסוכם מול נציבות שירות המדינה בתיאום אגף התקציבים במשרד האוצר.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

כאן יצויין אם ההצעה נוגעת לתחום סמכותו של שר אחר. אם כן – יש לציין מהי עמדתו של השר האחר.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: אחר

סיווג משני: המגזר הציבורי

מוגש על ידי ראש הממשלה

ג' בסיון התש"ף

26 במאי 2020

ירושלים, ג' סיוון התש"פ

26 במאי 2020

סימוכין: 1284785846

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: הקמת משרד משאבי המים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. בהתאם לסעיף 31(ג) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לאחד משרדים, לחלקם, לבטלם ולהקים משרדים חדשים.
כעת מוצע להקים את משרד משאבי המים.
2. בהתאם לסעיף 31(א) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים, למעט תפקיד ראש הממשלה.
בהתאם, מוצע לקבוע כי השר זאב אלקין יכהן כשר למשאבי מים.
3. בהתאם לסעיף 31(ד) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה רשאית להעביר שטחי פעולה ממשרד למשרד.
כעת מוצע להעביר ממשרד האנרגיה למשרד משאבי המים את שטח הפעולה של משק המים והביוב.
4. בנוסף, בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, הממשלה רשאית, באישור הכנסת, להעביר סמכות הנתונה על פי חוק לשר אחר, או חובה המוטלת עליו על פי חוק, כולה או מקצתה לשר אחר.
כעת מוצע להעביר לשר משאבי המים את הסמכויות הנתונות לשר האנרגיה לפי החוקים המפורטים בהצעת ההחלטה.
5. סעיף 36(3) לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, קובע כי בהחלטה להקים חברה ממשלתית, הממשלה תקבע, בין השאר, את השר שיהיה אחראי לענייני החברה. בהמשך לכך, סעיף 157(1) לחוק החברות הממשלתיות קובע כי השר האחראי לענייני חברת האם הוא השר האחראי לענייני חברת הבת שלה.
כעת מוצע להעביר לשר משאבי המים את האחריות על החברות הממשלתיות המפורטות בסעיף 2(ג) להצעת ההחלטה.
6. ביחס לחברה ממשלתית נוספת, חקר ימים ואגמים לישראל בע"מ (חיא"ל), אשר תוותר באחריות שר האנרגיה כשר האחראי לענייני החברה, מוצע לקבוע הסדרים שונים כמפורט בהצעה, זאת לנוכח עיסוקה גם בתחום של מחקר וניטור הכנרת.

7. לצד העברת שטח הפעולה מוצע לערוך תיקונים בשורה של החלטות ממשלה הנוגעות למשק המים והביוב, והכוללות התייחסות למשרד האנרגיה וכן לקבוע הסדרים נוספים כמפורט בהצעה הנובעים מהעברת שטח הפעולה של משק המים והביוב למשרד משאבי המים.
8. ההחלטות לפי סעיפים (1), (2) ו-(4) לעיל יובאו לאישור הכנסת כמתחייב מחוק יסוד: הממשלה. בנוסף, בהתאם לסעיף 9(א)(11) ו-(ב) לחוק הממשלה, התשס"א-2001, על העברת שטח הפעולה לפי סעיף (3) תימסר הודעה ליושב ראש הכנסת, והיא תובא לידיעת הכנסת.
9. יצוין כי בהתאם לסעיף 10(ב)(11) לחוק הממשלה, תשס"א – 2001, הודעה על החלטת ממשלה לפי סעיפים 31(א), (ב), (ג) ו-(ד) לחוק יסוד: הממשלה תפורסם ברשומות מטעם הממשלה.
10. בהצעה מפורטות גם ההוראות הנוגעות להיבטים המנהליים הנוגעים להקמת המשרד והעברת העניינים המנויים לעיל לאחריותו, ולשם כך מוקם גם צוות שימליץ בדבר אופן ביצוע העברת שטחי הפעולה והסמכויות כאמור לעיל. יובהר כי אין בהקמת הצוות כאמור כדי לגרוע מהוראות חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, מההליכים הקבועים בו ומסמכויות נציב שירות המדינה לפיו.
11. עוד מוצע כי עד להשלמת ההיערכות המנהלית לקליטת שטחי הפעולה והסמכויות ולא יאוחר מתום התקופה שתסוכם בין משרד האנרגיה ומשרד משאבי המים, ימשיך משרד האנרגיה לתת את מלוא השירותים הדרושים לפעילות הסדירה בתחומים המועברים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

בשים לב לאמור לעיל, הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של משרדי הממשלה והיחידות הממשלתיות הנוגעות בדבר והערות שהתקבלו בהיבטים המשפטיים עד למועד הפצתה הוטמעו בנוסח.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה לאשר את הצעת ההחלטה.

יעל כהן, עו"ד
סגנית בכירה ליועצת המשפטית